

Bydgoszcz, września 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.VIII.431.8.2019

**Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej**

w Białych Błotach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464), w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białych Błotach, ul. Betonowa 1A, 86-005 Białe Błota, w dniach od 10 czerwca 2019 r. do 19 lipca 2019 r. przeprowadzona została kontrola, w trybie zwykłym dotycząca realizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. poz. 1061 ze zm.) przez:

██████████ starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownika zespołu kontrolnego, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr: 334/19 z dnia 31 maja 2019 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,

██████████ – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr: 333/19 z dnia 31 maja 2019 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

[Dowód akta kontroli, str. 4-7]

Zakres kontroli obejmował:

- prawidłowość przyznawania i wypłaty świadczeń Dobry start w okresie zasiłkowym 2018/2019,

- wykorzystanie dotacji na koszty obsługi zadania wraz z organizacją jednostki kontrolowanej.

Okres objęty kontrolą: od 1 czerwca 2018 r. do 3 stycznia 2019 r.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, postępowanie w sprawie świadczenia dobry start prowadzi organ właściwy. Przedmiotowe zadania realizowane są w jednostce organizacyjnej gminy, w której prowadzone są postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego. Do postępowania w sprawach świadczeń „Dobry start”, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji organ właściwy może w formie pisemnej upoważnić kierownika lub inną osobę z jednostki realizującej zadanie z zakresu świadczeń wychowawczych.

Na podstawie Uchwały Rady Gminy Białe Błota nr RGK.007.49.2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r. wprowadzono zmianę w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach dodając do niego zadania z zakresu świadczeń wychowawczych na podstawie przepisów w zakresie świadczeń wychowawczych. W Statucie jednostki nie wprowadzono zmian dotyczących podjęcia realizacji zadań z zakresu świadczeń „Dobry start”. Zarządzeniem nr 18/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach z dnia 14 czerwca 2016 r. wprowadzono zmiany do Regulaminu Organizacyjnego w związku z realizacją przedmiotowego zadania.

Wójt Gminy Białe Błota upoważnił Panią Bogusławę Bajgot Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach do prowadzenia postępowania w sprawach dotyczących świadczenia „Dobry start”, do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz do przekazywania informacji o przyznaniu przedmiotowego świadczenia (Upoważnieniem znak: OR.KE.0052/2018 z dnia 27 czerwca 2018 r.). Tożsame upoważnienie Wójta Gminy Białe Błota na okres od 16 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r. posiadała również Pani ██████████ (Upoważnienie znak: OR.KE.0052.62.2018 z dnia 12 lipca 2018 r.).

[Dowód akta kontroli, str. 151-156, 160]

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami¹.

Oceny dokonano na podstawie skontrolowanych postępowań w sprawach świadczeń Dobry start, przekazywania informacji i wydanych decyzji w tym zakresie oraz wykorzystania dotacji.

Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

Wojewoda Kujawsko-Pomorski decyzjami przyznał Gminie Białe Błota na realizację zadań rządowego programu „Dobry start” w 2018 r. kwotę 1.060.630,00 zł. Środki przekazano gminie na podstawie składanych sprawozdań jednorazowych dot. stanu realizacji zadania.

Celem ustalenia terminowości wypłat świadczeń Dobry start, zespół kontrolny zwrócił się o informację dotyczącą przepływu środków pomiędzy Gminą a Ośrodkiem. Wyjaśnienia udzieliła ██████████ Główny Księgowy „...sekcja realizująca program „Dobry start” składa zapotrzebowanie na środki finansowe do Urzędu Gminy Białe Błota ze wskazanym terminem przekazania dotacji celowej na realizację zadania, aby umożliwić terminową wypłatę świadczeń. Jednostka nadrzędna po otrzymaniu zapotrzebowania przekazuje środki finansowe na rachunek bankowy GOPS w terminie oraz w wysokości określonej w rozporządzeniu. Dotacja celowa na realizację programu „Dobry start” przekazana została w 2018 r. w pełnej wysokości w stosunku do planu finansowego oraz w terminach umożliwiającym bezzwłoczną wypłatę świadczeń społecznych”.

Poddane kontroli, wybrane losowo, przykładowe operacje obrazujące opisany sposób przekazywania środków finansowych na realizację zadania, z Urzędu Gminy Białe Błota do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach wskazują, że czas pomiędzy zapotrzebowaniem, a otrzymaniem środków wyniósł w dwóch przypadkach jeden dzień kalendarzowy oraz w jednym przypadku cztery dni kalendarzowe (faktycznie jeden dzień roboczy).

Na koniec roku 2018 jednostka dokonała zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości 13.275,77 zł, z tego 300 zł dotyczyło niewykorzystanych środków na wypłatę świadczeń, natomiast 12.975,77 zł środków na koszty obsługi zadania.

[Dowód akta kontroli, str.8, 121-122,124-125, 144-149, 200]

¹ Dokonana ocena została oparta o skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli realizowanych przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

2. Specyfikacja wydatkowanej dotacji

Paragraf	Nazwa	Kwota w zł
3110	Świadczenia społeczne	1.026.000,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	12.162,15
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	2.063,25
4120	Składki na Fundusz Pracy	289,52
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4.037,00
4280	Zakup usług zdrowotnych	76,00
4300	Zakup usług pozostałych	1.838,33
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	497,98
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	390,00
Razem	X	1.047.354,23

[Dowód akta kontroli, str.121-122]

Koszt realizacji programu wynosi 10 zł za jedno dziecko albo jedną osobę uczącą się, na które ustalane jest prawo do świadczenia dobry start. Zgodnie z § 33 ust. 5 na wynagrodzenia i inne środki dla osób realizujących zadania związane z realizacją programu gmina przeznaczona nie mniej niż 80 % dotacji otrzymanej na ten cel.

W toku kontroli ustalono, iż kwota dotacji na koszty obsługi realizacji rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” w 2018 r. wyniosła 34.270 zł. Wyliczono ją mnożąc liczbę dzieci, którym przyznano przedmiotowe świadczenie (3.420) i liczbę dzieci, w przypadku których wydano decyzję odmawiającą przyznania uprawnień (7) oraz okręloną w ww. rozporządzeniu kwotę 10 zł.

Mając na uwadze powyższe, wydatki na realizację przedmiotowego zadania w wys. 21.354,23 zł były niższe od kwoty przysługującej gminie na podstawie dokonanego wyliczenia. Wydatki na wynagrodzenia i inne środki dla osób realizujących zadanie (paragrafy 4010, 4110, 4120, 4440) wyniosły 15.012,90 zł, co stanowiło 70,3% wydatków na koszty obsługi i było niezgodne z uregulowaniami prawnymi w tym zakresie.

W przedłożonym piśmie znak: GOPS 3021/49/2019 z dnia 15 lipca 2019 r. zastępca kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach Pani ██████████ wskazała, że jednostka do realizacji zadania zatrudniła jednego pracownika w wymiarze 1 etatu na stanowisko referenta. Realizacja zadania wspomagana była również przez stażystę,

którego wynagrodzenie wypłacane było przez powiatowy urząd pracy. GOPS nie ponosił kosztów zatrudnienia stażysty. Ponadto wynagrodzenie referenta ustalane jest na podstawie obowiązujących przepisów wewnętrznych i nie może w sposób rażący odbiegać od wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w innych sekcjach na równorzędnym stanowisku. W swoich wyjaśnieniach przytoczyła również stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy dotyczące przyznawania dodatków specjalnych nawiązujące do przepisów z zakresu pracowników samorządowych. Zdaniem reprezentującej jednostkę stan zatrudnienia w pełni zabezpieczał realizację powierzonego zadania i nie wystąpiły problemy natury organizacyjnej oraz w zakresie terminowości rozpatrywania złożonych wniosków przez beneficjentów programu. W związku z tym jednostka nie ponosiła innych kosztów osobowych związanych z obsługą zadania i powstałe w tym zakresie oszczędności stanowiły część dotacji niewykorzystanej do końca roku budżetowego, podlegające zwrotowi do budżetu państwa.

[akta kontroli str. 18-29, 150, 158, 198-199]

W toku kontroli zweryfikowano, losowo wybrane dokumenty księgowe:

- faktura Nr DSFA/FY18/06/1847 z dnia 10.07.2018 r. na kwotę 350 zł, została zadekretowana zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) i zaksięgowna prawidłowo na koncie 852-85504-4700-0001B;
- faktura Nr DSFA/FY18/07/1229 z dnia 06.07.2018 r. na kwotę 974,16 zł, została zadekretowana zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) i zaksięgowna prawidłowo na koncie 852-85504-4300-0002B;
- faktura vat Nr F03155/B/07/18 z dnia 19.02.2018 r. na kwotę 115,62 zł, została zadekretowana zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) i zaksięgowna prawidłowo na koncie 852-85504-4210-0002B;
- faktura vat Nr F02914/B/18 z dnia 28.11.2018 r. na kwotę 527,34,62 zł, została zadekretowana zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) i zaksięgowna prawidłowo na koncie 852-85504-4210-0002B;
- faktura vat Nr FS 18298/A/2018 z dnia 10.07.2018 r. na kwotę 896,81 zł, została zadekretowana zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) i zaksięgowna prawidłowo na koncie 852-85504-4210-0002B;
- faktura vat Nr F01605/B/18 z dnia 03.07.2018 r. na kwotę 1.578,66 zł, została zadekretowana zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351) i zaksięgowna prawidłowo na koncie 852-85504-4210-0002B;

[Dowód akta kontroli, str. 22-29, 41-52]

3. Ocena losowo wybranych akt świadczeniobiorców

Szczegółowe badanie próby 40 wniosków (M.L-J, C.P, S.P., M.G-K., T.P., K.B., A.K., K.M-N., K.N., J.M., A.S., M.Sz., M.K., A.P., A.K., T.M., M.L., K.S., M.G., P.H., M.G., E.J., A.M., D.D.-S., E.S., M.B, M.O., A.W., J.J.-K., K.K., A.M., A.R., U.B., J.B., D.J., E.K., K.N., T.J., P.J., B.H. – złożonych w okresie od 1 czerwca 2018 r. do 3 stycznia 2019 r.) o ustalenie prawa do przedmiotowego świadczenia w ramach rządowego Programu „Dobry start” wykazało, że spełniały one wymogi formalne.

W toku kontroli ustalono ich kompletność z wyjątkiem 3 przypadków (D.D.-S., K.K., E.K.), w których wnioskodawcy nie wpisali pełnych adresów szkół, do których miały uczęszczać ich dzieci. Ponadto w dwóch przypadkach (T.J., K.K.) stwierdzono braki lub błędy wypełnienia oświadczenia stanowiącego integralną część wniosku dotyczącego uczęszczania do przedszkola dzieci w wieku od 6 do 9 lat.

W toku kontroli potwierdzono uprawnienia stron do wnioskowanych świadczeń, stosownie do kryteriów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061). Wyjątek stanowiły akta strony K.K., która wnioskowała o przedmiotowe świadczenia na dwójkę dzieci. W przypadku młodszego dziecka, urodzonego w roku 2012 jednostka, w toku czynności kontrolnych wystąpiła do placówki oświatowej wskazanej przez wnioskodawcę, o potwierdzenie faktu rozpoczęcia nauki w szkole. W dniu 19 lipca 2019 r. uzyskała informację, że dziecko to w roku 2018/2019 było uczennicą szkoły w klasie „O” (tzw. zerówce).

W przedstawionych kontrolerom decyzjach odmawiających przyznania świadczenia „Dobry start” poprawnie ustalono brak uprawnień do wnioskowanych świadczeń. Decyzje administracyjne zawierały wymagane przepisami prawa pouczenia o możliwości i trybie odwoławczym. W badanym okresie przekazywanie informacji określających uprawnienie do świadczeń „Dobry start” oraz ich pierwsze wypłaty w przypadkach zweryfikowanych w toku kontroli, losowo wybranych świadczeniobiorców (E.S.,M.B.) następowały w terminie określonym w § 29 przedmiotowego rozporządzenia.

[Dowód akta kontroli, str.37, 165-195]

4. Weryfikacja wniosków świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów

Jednostka dokonywała weryfikacji wniosków świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów (CBB). Jednakże nie uzyskiwała pełnego zakresu informacji, możliwego

do uzyskania z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W trakcie trwających czynności kontrolnych wprowadzono rozwiązania informatyczne, umożliwiające pozyskanie pełnej informacji z CBB o okresach i jednostkach, do których wnioskodawca składał przedmiotowe wnioski. Przyjęty przez jednostkę tryb wymagał w przypadku uzyskania niepełnej informacji, pozyskania od wnioskodawcy dodatkowego oświadczenia składanego pod rygorem odpowiedzialności.

Wyjaśnień udzieliła Pani ██████████ pracownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białych Błotach „wnioskodawcy, którzy składali wnioski (...) byli weryfikowani w CBB w niepełnym zakresie. Nie działały wszystkie okna dialogowe. Pojawiała się tylko informacja o występowaniu w innej jednostce terenowej. Nie było możliwości dokładnego sprawdzenia czy beneficjent pobierał gdzieś świadczenie i jakie ono było, często opierano się na słowach samych wnioskodawców. W związku z tym mogło to spowodować nierzetelną ocenę. W tym roku funkcjonalność została przywrócona i dzięki temu mamy rzetelny obraz spraw”.

[Dowód akta kontroli, str. 218]

5. Sprawozdanie z realizacji Programu „Dobry start”

Wg sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez organ właściwy zadań z zakresu rządowego programu „Dobry start” za 2018 r. poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenia (bez środków na koszty obsługi) wyniosły 1.026.000 zł. Prezentowane dane w sprawozdaniu są zgodne z obrotami konta 855 85504 3110 i sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres od początku roku do 31 grudnia 2018 r. Poniesione wydatki na koszty obsługi zadania sfinansowanego ze środków dotacji z budżetu państwa są zgodne z wartościami wykazanymi w sprawozdaniu Rb-50 Sprawozdanie o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

W toku kontroli potwierdzono poprawność danych we wskazanym formularzu w zakresie liczby wypłaconych świadczeń oraz liczby wydanych decyzji odmownych.

Sprawozdanie zostało przekazane w terminie określonym w § 34 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia.

[Dowód akta kontroli, str. 31-37, 57-143, 157-158, 164, 196-197, 201-202]

Na powyższych ustaleniach czynności kontrolne zakończono.

W związku z ustalonymi nieprawidłowościami jednostce kontrolowanej zaleca się:

- realizację zadania na podstawie kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia Dobry start,
- ustalanie kosztów obsługi realizacji zadania zgodnie z treścią § 33 ust. 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego Programu „Dobry start”, na podstawie którego koszt realizacji programu przez gminę wynosi 10 zł za jedno dziecko albo jedną osobę uczącą się, na które ustalane jest prawo do świadczenia Dobry start, przy czym na wynagrodzenia i inne środki dla osób realizujących zadania związane z realizacją Programu gmina przeznaczona nie mniej niż 80% dotacji otrzymanej na koszty realizacji zadania,
- sporządzenie w terminie do dnia 3 stycznia 2020 r. rozliczenia dotacji za rok 2019 w zakresie kosztów obsługi realizacji w 2019 r. Programu „Dobry start”, w tym wydatków poniesionych na wynagrodzenia i inne środki dla osób realizujących zadania związane z Programem,
- weryfikację prawa do uprawnień do świadczeń Dobry start stosowanie do zapisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, w szczególności w zakresie § 3 pkt 6 rozporządzenia,
- zwrot do budżetu państwa kwoty 300 zł wypłaconej stronie K.K. na dziecko będące uczennicą klasy „0” jako dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, w trybie art. 169 ustawy o finansach publicznych w terminie 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z art. 169 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu państwa w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani Bogusława Bajgot – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach.

Kontrolę wpisano do książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białych Błotach pod nr 3.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W projekcie wystąpienia pokontrolnego dokonano sprostowania kwoty razem w tabeli dotyczącej specyfikacji wydatkowanej dotacji (str. 4, 5 wers od góry).

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pani w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.